

Nr 342

Av herr **Lundberg**, om inrättande av ytterligare en professur i medicin vid Uppsala universitet.

Lungsjukdomarna utgör ett stort och viktigt område inom medicinen. Enligt planeringen för sjukvården i riket räknar man sålunda med minst en lungklinik inom varje sjukvårdsområde. Den aktuella utvecklingen inom specialiteten gör att de lungmedicinska klinikerna vid undervisningssjukhusen utöver de sjukvårdande uppgifterna, som faller på en dylik klinik, spelar en betydelsefull roll inom den medicinska undervisningen och forskningen. Specialiteten innefattade tidigare i huvudsak endast vård av lungtuberkulos men har numera erhållit en ny inriktning mot den del av invärtesmedicinen som innefattar andningsorganens samtliga medicinska sjukdomar, vilket förhållande innebär en naturlig och nödvändig specialisering och uppdelning inom invärtesmedicinen. Trots detta har lungmedicinen ännu inte blivit representerad med ordinarie professur vid någon av landets medicinska fakulteter.

De kroniska lungsjukdomarna kan också medföra livshotande nedsättning av lungfunktionen. Vid Akademiska sjukhusets lungklinik har utvecklats en pionjärorganisation med speciella vårdmöjligheter för denna grupp sjuka. De registreras särskilt, kontrolleras regelbundet och erhåller omedelbar vård när så erfordras. Utan tvivel har detta förbättrat deras möjligheter att leva ett dragligt liv trots sin sjukdom. Ett sådant arrangemang ger också utmärkta förutsättningar för klinisk forskning beträffande astma och luftrörskatarr, och dessa möjligheter utnyttjas i hög grad.

Lungcancers stigande betydelse är välkänd. Förebyggande verksamhet och tidigdiagnos är vid denna sjukdom av största betydelse. Detsamma gäller lungtuberkulosen. De samlade erfarenheterna vid lungkliniken från dessa områden har lagts till grund för en omfattande hälsokontrollverksamhet inom Uppsala län, vilken ledes från kliniken.

Överläkarbefattningen vid Akademiska sjukhusets lungmedicinska klinik var till 1963 förenad med en personlig professur, beträffande vilken medicinska fakulteten hos Kungl. Maj:t hemställde om att den skulle inrättas som ordinarie professur (i utbyte mot laboratur, som vakantsattes vid tillkomsten av den personliga professuren). Denna tjänsteförändring har också föreslagits av U 63 och i universitetskanslersämbetets petita för 1969/70. Den har emellertid icke upptagits i Kungl. Maj:ts proposition till 1969 års riksdag.

År 1963 utnämndes docent G. Dahlström till klinikens överläkare och lärare

(laborator) i medicin, särskilt lungmedicin, och i nyssnämnda förslag av universitetskanslersämbetet föreslogs han bli förste innehavare av professuren. Han hade tidigare vid sakkunnigbedömning förklarats kompetent härtill.

Docent Dahlström har såsom specialist inom lungmedicinen författat ett 80-tal vetenskapliga arbeten. Hans tidigare forskningar berör lungtuberkulosen och BCG-vaccinering och har av sakkunniga framhållits som standardverk av hög internationell klass. Han har också publicerat mycket uppmärksammade arbeten över immunologiska förändringar vid tuberkulos. Därefter har Dahlströms senare vetenskapliga verksamhet inriktats på den nyorientering av specialiteten, som tidigare omnämnts och som han genomfört vid Akademiska sjukhuset. I ett flertal uppmärksammade undersökningar har han bl. a. ägnat sig åt rehabiliteringen av lungsjuka personer och därmed sammanhängande socialmedicinska problem. Slutligen må framhållas att kliniken under Dahlströms ledning deltar i den väsentliga kliniska delen av de uppmärksammade forskningar över allergisjukdomarnas mekanism, som med stöd av statens medicinska forskningsråd bedrivs vid Akademiska sjukhuset.

Under återopande av vad ovan anförts dels beträffande lungmedicinens betydelsefulla roll inom modern sjukvård och medicinsk forskning — och därmed även för läkarutbildningen — och dels beträffande docenten Gunnar Dahlströms framstående meriter som specialist och forskare inom lungmedicinen hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i enlighet med universitetskanslersämbetets förslag lärarbefattningen (laboraturen) i medicin, särskilt lungmedicin, vid Uppsala universitet från den 1 juli 1969 ändras till professur i samma ämne, med docenten Gunnar Dahlström som förste innehavare.

Stockholm i januari 1969

John Lundberg (s)
